

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/37/2015
Identifikačné číslo spisu:	4014200929
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4014200929.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BILLIK, spol. s.r.o., so sídlom Výčapy Opatovce 144, IČO: 31 425 658, zastúpený: JUDr. Máriou Konrádovou. advokátkou, so sídlom Farská 9, Nitra, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 1100304/1/350782/2014 z 1. augusta 2014, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/173/2014-41 z 27. februára 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/173/2014-41 z 27. februára 2015 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) zastavil konanie o žalobe žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. 1100304/1/350782/2014 z 1. augusta 2014 podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a za použitia § 248 písm. a/ OSP z dôvodu, že ide o procesné rozhodnutie žalovaného, ktoré nepodlieha súdnemu prieskumu. Zároveň krajský súd účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím žalovaný podľa § 77 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „daňový poriadok“) zrušil rozhodnutie o odvolaní Daňového úradu Nitra č. 827/230/89622/11/GAS z 29. decembra 2011, ktorým bolo v zmysle § 47 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. vyhovené v plnom rozsahu odvolaniu daňového subjektu (žalobcu) proti dodatočnému platobnému výmeru č. 827/230/69983/11/GAS z 10. novembra 2011, ktorým bol daňovému subjektu (žalobcovi) vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie december 2007 v sume 11 611,56 €.

Krajský súd poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je rozhodnutím predbežnej povahy, ktoré je potrebné chápať ako procesné rozhodnutie vydané v zmysle § 248 písm. a/ OSP, nakoľko

rozhodnutie správcu dane bolo zrušené a takéto rozhodnutie pre žalobcu vo vzťahu k posudzovanej veci nezakladá žiadne práva a povinnosti s konštitutívnym účinkom, t. j. nie je spôsobilé ukrátiť žalobcu na jeho právach a slobodách, tzn. ani na základných právach a slobodách, a to svojím obsahom alebo jemu predchádzajúcim postupom, a preto nemôže byť predmetom preskúmania podľa piatej časti OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne žiadal, aby najvyšší súd rozhodol v merite sám a žalobe vyhovel; zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Nesúhlasil so závermi krajského súdu trvajúc na tom, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného zásadným spôsobom zasahuje do práv a povinností žalobcu s konštitutívnym účinkom, nakoľko cieľom žalovaného je dorubiť daň. Ďalej uviedol, že konanie správcu dane bolo ukončené právoplatným rozhodnutím vo veci samej, a preto práve vydanie rozhodnutia o jeho zrušení je rozhodnutím správneho orgánu, ktorého priamym účinkom je legálny zásah do právneho postavenia jednotlivca. V preskúvanom prípade ide o rozhodnutie vydané mimo odvolacieho konania, ktoré je podľa názoru žalobcu vydané v rozpore s ustanovením § 77 ods. 3 daňového poriadku a keďže ide o rozhodnutie právoplatné, jediný, kto o jeho zrušení môže rozhodnúť je súd. Mal za to, že rozhodnutím o odvolaní, ktoré žalovaný zrušil napadnutým rozhodnutím, bolo v plnom rozsahu vyhovené žalobcovi z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty na vykonanie daňovej kontroly uvedenej v ust. § 15 ods. 17 zákona o správe daní a poplatkov, nakoľko sa uvedené nezmenilo, nie je možné, aby si žalovaný svoj nezákonný postup konvalidoval zmenou vlastného právoplatného rozhodnutia, a to takmer po troch rokoch.

Žalovaný sa vo veci nevyjadril hoci mu odvolanie žalobcu bolo doručené 11. mája 2015.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu proti uzneseniu krajského súdu nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (piata časť, prvá hlava, § 244 ods. 1 OSP).

Predpokladom pre preskúmanie rozhodnutia súdom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 až § 250k OSP) je predovšetkým to, že vo veci bolo vydané rozhodnutie, ktoré preskúmaniu podlieha.

Podľa § 248 písm. a/ OSP sudy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutie týkajúce sa vedenia konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky upriamuje pozornosť účastníkov na skutočnosť, že povinnosťou všeobecných súdov konajúcich pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov je v každom štádiu konania postupom „ex offio“ podľa § 103 v spojení s § 248 OSP preverovať, či sú splnené podmienky súdneho konania v prejednávanej veci. Medzi podmienky konania v prípade konaní podľa piatej časti OSP patrí tiež právomoc súdov vymedzená v § 7 ods. 2 OSP a delenej právomoci podľa § 8 OSP. Uvedený postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je o to dôvodnejší, že žalobca v svojom odvolaní argumentoval a odôvodňoval svoje závery aj tým, že vo veci nejde podľa jeho názoru iba o procesné rozhodnutie.

V tejto súvislosti dáva Najvyšší súd Slovenskej republiky do pozornosti to, že sudy však nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Podľa § 244 ods. 1 až 3 OSP iba tie rozhodnutia správnych orgánov, ktorých priamym účinkom je legálny zásah do právneho postavenia jednotlivca (prostredníctvom založenia, zmeny alebo zrušenia

oprávnenie alebo povinnosti) alebo pripustenie možnosti tohto legálneho zásahu do jeho práv, právom chránených záujmov alebo povinností, podliehajú súdnemu prieskumu postupom podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý má charakter subsidiárnej súdnej ochrany v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pre oblasť rozhodovania v správnom konaní. Prieskum zákonnosti ostatných aktov správnych orgánov vrátane tých, ktoré sú uvedené v § 248 OSP, je zo súdneho prieskumu vylúčený.

Toto pravidlo má 2 základné výnimky, lebo zo súdneho prieskumu nie sú vylúčené ani rozhodnutia s charakterom podľa § 248 OSP, ak spĺňajú podmienku uvedenú v čl. 46 ods. 2 ústavy alebo nie je vylúčený prieskum zákonnosti tzv. nepriamych rozhodnutí v režime ustanovenia § 245 ods. 1 OSP. Článok 46 ods. 2 posledná veta Ústavy Slovenskej republiky modifikoval hranice súdneho prieskumu správnych rozhodnutí v prospech všetkých adresátov, u ktorých tieto rozhodnutia zasahujú, alebo sa aspoň týkajú ich základných práv a slobôd. V danom prípade však najvyšší súd ani z argumentácie účastníkov správneho konania ani žalobcu nezistil, akým spôsobom by mohlo napadnuté rozhodnutie ovplyvňovať alebo inak sa týkať základných práv a slobôd žalobcu. Naopak, je jednoznačné, že súdy konajúce podľa piatej časti OSP (správne súdnictvo) nemajú právomoc rozhodovať namiesto správnych orgánov v administratívnych veciach.

Z obsahu súdneho a administratívneho spisu mal najvyšší súd preukázané, že v roku 2009 začal správca dane u daňového subjektu (žalobcu) vykonávať kontrolu (oznámenie o výkone daňovej kontroly z 19. mája 2007) za zdaňovacie obdobie január až december roku 2007 na daň z pridanej hodnoty, ktorú ukončil vyhotovením protokolu z 26. mája 2009. Následne správca dane 22. júla 2009 vydal za zdaňovacie obdobie december 2007 dodatočný platobný výmer, ktorým žalobcovi ako daňovému subjektu vyrubil rozdiel dane v sume 11 611,56 €. Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím z 10. decembra 2009 prvý krát zrušil rozhodnutie správcu dane a následne na základe opakovanej daňovej kontroly správca dane vydal vo vyrubovacom konaní dodatočný platobný výmer, ktorým žalobcovi vyrubil totožný rozdiel dane za uvedené zdaňovacie obdobie (druhý dodatočný platobný výmer z 1. júna 2011). Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím z 21. septembra 2011 zrušil dodatočný platobný výmer a vec vrátil správcovi dane na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Správca dane vo vyrubovacom konaní vydal 10. novembra 2011 tretie rozhodnutie a žalobcovi opätovne vyrubil rozdiel dane z pridanej hodnoty tak, ako v prvom rozhodnutí. Na odvolanie daňového subjektu (žalobcu) správca dane postupom podľa § 47 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov (platného do 31.12.2012) vyhovel odvolaniu žalobcu a rozhodnutím o odvolaní č. 827/230/69983/11/GAS z 29. decembra 2011 zrušil svoje rozhodnutie - dodatočný platobný výmer zo dňa 10. novembra 2011 z dôvodu, že prihladol na námietku žalobcu o nedodržaní zákonnej lehoty na vykonanie daňovej kontroly v zmysle § 15 ods. 17 zákona č. 511/1992 Zb. v nadväznosti na nález ÚS SR č. III. ÚS 24/2010-57 z 29. júna 2010.

Na podnet Daňového úradu Nitra II. z 9. septembra 2013 (doručený žalovanému 11. septembra 2013) na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania (§ 77 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z.) žalovaný správny orgán preskúmal právoplatné rozhodnutie správcu dane zo dňa 29. decembra 2011 č. 827/230/89622/11/GAS (právoplatné 9. januára 2012), ktorým správca dane vyhovel v plnom rozsahu odvolaniu daňového subjektu a dospel k záveru, že rozhodnutie bolo vydané v rozpore s § 47 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, lebo správca dane svoje zrušujúce rozhodnutie odôvodnil iba vyporiadaním sa s jednou námietkou daňového subjektu v podanom odvolaní, i keď daňový subjekt namietal ďalšie skutočnosti vyplývajúce z opakovanej daňovej kontroly. Konštatoval, že rozhodnutie vydané podľa § 47 ods. 1, 2 zákona o správe daní musí obsahovať odôvodnenie všetkých námietok uvedených v odvolaní. Žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaný zrušil rozhodnutie správcu dane a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom správca dane bude povinný postupovať v zmysle § 73 daňového poriadku, lebo podľa § 69 ods. 2 daňového poriadku nezaniklo právo na vyrubenie dane.

Podľa § 77 ods. 1, 2 zákona 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozhodnutie, ktoré je právoplatné, okrem daňovej exekučnej výzvy a rozhodnutia o odvolaní proti daňovej exekučnej výzve, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať

druhostupňový orgán; ak ide o rozhodnutie ministerstva, minister na základe návrhu ním určenej osobitnej komisie. Rozhodnutie ministra nemožno preskúmať. Podnet na preskúmanie rozhodnutia nie je oprávnený podať druhostupňový orgán, ktorému ministerstvo právoplatné rozhodnutie už preskúmalo. Rovnako podnet na preskúmanie rozhodnutia nie je oprávnený podať správca dane, ktorý rozhodnutie vydal a o ktorom rozhodol druhostupňový orgán, ktorému ministerstvo právoplatné rozhodnutie už preskúmalo.

Podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania sa podáva orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal, a môže byť podaný najneskôr do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktoré sa navrhuje preskúmať

Z tohto pohľadu je potom nevyhnutné uvedené rozhodnutie žalovaného chápať ako procesné rozhodnutie v administratívnom konaní (inak povedané rozhodnutie v zmysle § 248 písm. a/ OSP, pretože naplňa charakter procesného rozhodnutia, týkajúceho sa vedenia konania, nakoľko rozhodnutie správcu dane, ktoré bolo vydané v rozpore s ustanovaním § 47 ods. 2 zákona o správe daní bolo zrušené a správcovi dane bolo uložené v ďalšom konaní postupovať podľa § 73 daňového poriadku. Najviac sám žalobca má možnosť po vydaní rozhodnutia vo veci správcom dane v predmetnom daňovom konaní využiť prostriedky obrany v zmysle ustanovení daňového poriadku. V prípade využitia uvedeného postupu, kedy o prípadnom odvolaní rozhodne príslušný nadriadený správny orgán s konečnou platnosťou, sa vytvorí procesná situácia na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa piatej časti OSP súdom. Až vtedy je možné vidieť vznik práva účastníkov administratívneho konania účinne sa brániť proti rozhodnutiu samotnému vrátane prvostupňového rozhodnutia správcu dane.

Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je rozhodnutím správneho orgánu, ktoré jednoznačne spĺňa charakter rozhodnutia týkajúceho sa vedenia konania, čím je vylúčené zo súdneho prieskumu, a tento záver je v súlade s článkom 46 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky. Preto krajský súd správne rozhodol, ak súdne konanie s odkazom na ust. § 248 písm. a/ v spojení s § 250d ods. 3 OSP zastavil a odvolací súd napadnuté rozhodnutie podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdil.

Za situácie, kedy nie je ukončené konanie správcu dane o vykonanej daňovej kontrole u daňového subjektu (žalobcu) vydaním rozhodnutia vo veci samej, nemôže všeobecný súd v prejednávanej veci do rozhodovacieho procesu správneho orgánu pred vydaním rozhodnutia o merite veci zasiahnuť. Záonné výnimky o dohľadovej účasti všeobecného súdu v správnom konaní pred vydaním meritórneho rozhodnutia vo veci (napríklad obsiahnuté v § 250t až 250v OSP) nie je možné v tomto prípade uplatniť. Z uvedeného dôvodu ani krajský súd ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohli vykonať nápravu v tom rozsahu, ako ju požadoval žalobca vo svojej žalobe.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu, ako aj s prihliadnutím na vyššie uvedené závery Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 OSP, podľa ktorého neúspešný žalobca nemá a žalovanému správne mu orgánu sa vo všeobecnosti nepriznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.